

SAMOTNOŚĆ OSIEMDZIESIĘCIU PIĘCIU

Najszybszy żeglarz spodziewany jest na mecie w czasie poniżej 10 dni, czterdzieści lat temu Sir Francis Chichester potrzebował na pokonanie podobnej trasy czterokrotnie więcej czasu. Ale ryzyko w walce z oceanem pozostaje takie samo. W tym roku podzieli je z żeglarskimi sławami również Polka, Joanna Pajkowska.

Marek Słodownik

Słynne transatlantyckie regaty samotnych żeglarzy, kiedyś zwane OSTAR (Observer's Single-handed Transatlantic Race), organizowane na tradycyjnej trasie z Plymouth w Kornwalii do Newport (początkowo do Nowego Jorku), obchodzą swoje czterdziestolecie. Imprezę przez wiele lat uznawano za najtrudniejsze wyzwanie w żeglarskim świecie, stała się największymi i najbardziej prestiżowymi regatami swoich czasów. Z biegiem lat jednak, kiedy liczba imprez na całym świecie wzrosła, znaczenie OSTAR zmalało. Pozostaje jednak najstarszym transatlantyckim wyścigiem samotnych żeglarzy. W OSTAR startowała cała światowa czołówka żeglarzy i chyba łatwiej byłoby powiedzieć, kto z wielkich nie startował w tym wyścigu. Tylko dwaj żeglarze wygrali te regaty dwukrotnie; Eric Tabarly w latach 1964 i 1976 oraz Loick Peyron w latach 1992 i 1996.

Dla polskich sympatyków żeglarskiego świata te regaty miały zawsze znacze-

nie szczególne, bo startowali w nich polscy żeglarze i odnosili sukcesy w starciu ze światową czołówką. Nazwiska Krzysztofa Baranowskiego, Kuby Jaworskiego, Zbigniewa Puchalskiego zna każdy interesujący się żeglarskim światem Polak.

Pomysłodawcą regat przez Atlantyk był Blondie Hasler, który jeszcze w roku 1956 nakłaniał Slocum Society do zorganizowania takiego wyścigu. Na tamte czasy był to pomysł zupełnie szalony.

Wreszcie w 1960 roku postanowiono zorganizować pierwsze regaty. Początkowo kilka klubów wycofało się z patronowania imprezie w obawie przed nadmiernym ryzykiem. Ostatecznie Royal Western Yacht Club z Plymouth podjął się organizacji regat. 11 czerwca 1960 roku na starcie stanęło jednak tylko czterech śmiazków, pomimo wcześniejszego dużego zainteresowania. Piąty uczestnik wystartował z kilkudniowym opóźnieniem. Tak rozpoczęła się era samotnych regat.

Tegoroczne regaty, tym razem rozgrywane pod nazwą Europe 1New Man Star, na starcie zgromadziły prawie rekordową liczbę żeglarzy - 4 czerwca wyruszy na trasę ponad 85 śmiazków, wśród nich wiele gwiazd światowego formatu, ale także wielu młodych zawodników i zwykłych żeglarzy-amatorów, dla których najważniejsze nie są premie za zwycięstwa i nagrody, a jedynie satysfakcja z pokonania Atlantyku. Jachty podzielono na sześć klas, zależnie od długości.

Najszybszy żeglarz spodziewany jest na mecie w czasie poniżej 10 dni, czterdzieści lat temu Sir Francis Chichester potrzebował na pokonanie podobnej trasy czterokrotnie więcej czasu. To miara postępu technologicznego, jaki się dokonał w ciągu minionego czterdziestolecia. Ocean Atlantycki „skurczył się”, jego przepłynięcie nie stanowi już ekstremalnie trudnego wyzwania, ale wciąż nie jest to wyzwanie łatwe. Mimo znakomych środków łączności, mimo po-

Kuba Jaworski, który w 1976 r. zajął w OSTAR trzecie miejsce, ocenia: „Postęp konstrukcyjny, technologiczny poniekąd zawdzięczamy tym regatom. Z pewnością zawdzięczamy im wylansowane i późniejszy rozwój wielokadlubowców”

Polacy w regatach OSTAR

- Krzysztof Baranowski, uczestnik regat w 1972 roku na jachcie *POLONEZ*. Mieszka i pracuje w Warszawie. Obecnie odbywa wokółziemski rejs na jachcie *LADY B*.
- Teresa Remiszewska, uczestniczka regat w 1972 roku na jachcie *KOMODOR*. Mieszka w Sopocie.
- Zbigniew Puchalski, uczestnik regat w 1972 roku na jachcie *MIRANDA*. Przed kilkunastoma laty osiadł w Australii i nie utrzymuje kontaktów z Polską.
- Kazimierz „Kuba” Jaworski, uczestnik regat w 1976 roku na jachcie *SPANIEL* i w 1980 roku na jachcie *SPANIEL II*. Mieszka i prowadzi własną firmę w Szczecinie.
- Jerzy Rakowicz, uczestnik regat w 1980 roku na jachcie *SPANIEL*. Mieszka i prowadzi własną firmę w Warszawie.
- Czesław Gogońkiewicz, uczestnik regat w 1980 roku na jachcie *RACZYŃSKI II*. Zaginął na morzu w drodze powrotnej do Europy. („Rejs” 8/99)
- Joanna Pajkowska, uczestniczka regat w roku 2000 na jachcie *NTOMBIFUTI*. Mieszka na stałe w Anglii.

stępu w dziedzinie bezpieczeństwa i coraz lepszych jachtów, wypadki wciąż się zdarzają i nie omijają także tych regat.

Trasa

Trasa regat liczy około 3000 mil i ma trzy zasadnicze warianty:

1. Północny z odejściem w stronę niżów i sprzyjających wiatrów. Żeglując tą trasą unika się wpływu Gólsztromu, a ponadto w dalszej części trasy napotyka się sprzyjający Prąd Labradorowski. Niebezpieczeństwa to możliwość napotkania gór lodowych i skomplikowany układ niżów w drugim etapie żeglugi.

2. Trasa po ortodromie i lokso-dromie, wariant najkrótszy, ale żeglugę komplikuje niekorzystny wpływ Gólsztromu oraz przeciwne silne wiatry wymuszające uciążliwą hal-sówkę.

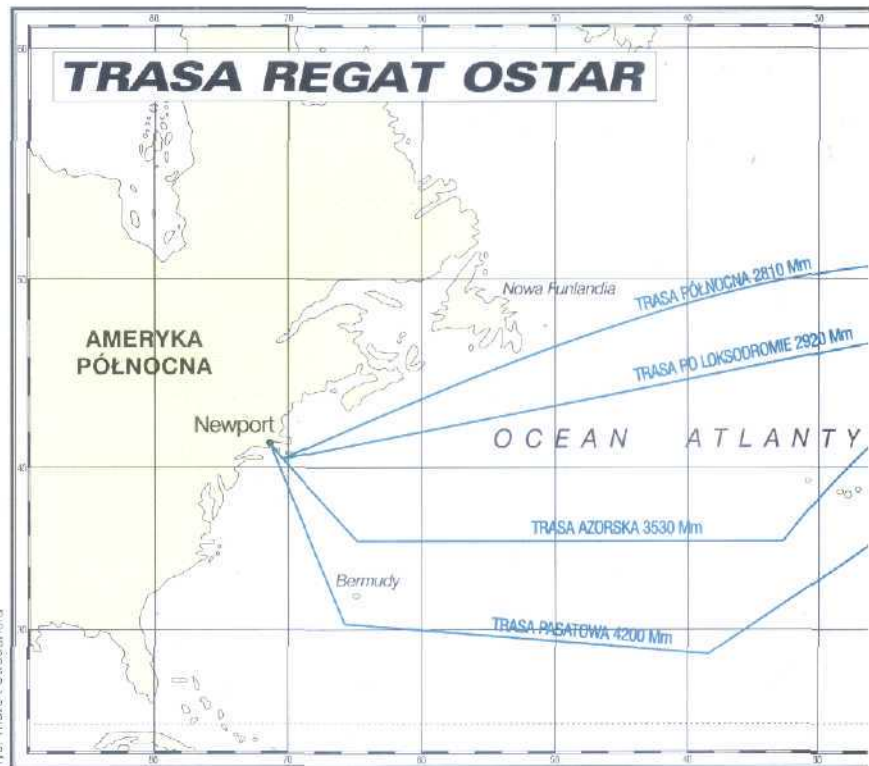
3. Południowy - azorski i pasatowy, równie rzadko wybierane przez żeglarzy z uwagi na znaczne nakładanie drogi. Wymaga zejścia w niskie szerokości geograficzne, gdzie wprawdzie żegluje się w korzystnych wiatrowo i atmosferycznie warunkach, ale kosztem istotnego wydłużenia trasy.

Klasy, jachty, uczestnicy OSTAR 2000

Jachty podzielono na sześć klas, zależnie od długości i konstrukcji.

Najliczniej obsadzoną, aż 25 zawodników, jest klasa monohulli 60-stopowych. Nie jest to jednak przypadek, w listopadzie we francuskim Les Sables d'Olonne rozpoczynają się najtrudniejsze regaty na świecie - Vendee Globo Challenge, czyli wokółziemski wyścig samotnych żeglarzy bez zawijania do portu. Dla uczestników tych regat transatlantyckie regaty stanowią oceaniczne przetarcie i generalną próbę sprzętu. Kilka lat temu zmieniono nawet harmonogram wokółziemskiego wyścigu, dostosowując go do OSTAR-u.

Nie dziwi więc pojawienie się na starcie takich tuzów jak Yves Parlier, Giovanni Soldini, Josh Hali, Mike Golding, Marc Thiercellin czy Eric Dumont. Obok nich wystartują najbardziej utalentowana żeglarka ostatnich lat - Angielka Ellen MacArthur na nowiutkim *KINGFISHERZE*, Dominique Wavre na równie nowym *UNION BANCAIRE PRIVEE* | Michel Desjoeaux na *PRB*. Wszyscy oni zapowiedzieli już swój udział w Vendee Globe Challenge. Z ciekaw-

szych postaci wystartują także Richard Tolkien (uczestnik Vendee Globe sprzed ośmiu lat) na *THIS TIME*, Didier Munduteguy (także weteran Vendee Globe) na *60EME SUD*, Thierry Dubois, który udziału w tych samych regatach omal nie przepłacił życiem, a także Thomas Coville na ultranowoczesnym *SODEBO*, jedynym jachcie tej klasy z uchylnym kilem i takielunkiem wraz masztem. Catherine Chabaud na *WHIRLPOOL EUROPE 2* i Władimir Arbusow na *MODERN UNIVERSITY OF THE HUMANITIES* dopełniają stawki. Zapowiada się ostra walka i pobicie rekordu trasy.

Nie mniej interesująca rywalizacja zapowiada się w klasie jednokadłubowców do 50 stóp. Tutaj startują żeglarze może mniej znani, ale determinacji mają z pewnością nie mniej. Najbardziej znaną jednostką w klasie jest *PINDAR SYSTEMS* Emmy Richards, bardziej znany jako *AOUA QUORUM*.

W klasie do 40 stóp wystartuje kolejny weteran Vendee Globe i BOC Challenge - Jose Ugarte na *ORION IRU*. Ten starszy pan będący od lat na emeryturze deklaruje, że nie walczy o zaszczyty, ale po prostu zatęsknił za oceanami.

Fot. Marek Siedonik

PROJECT AMAZON, eksperymentalny jacht, dwukrotnie cięższy od innych jednostek klasy Open 60

Fot. Mark Pezzer/Team Group 4/PPH

Mike Golding na *TEAM GROUP 4* traktuje regaty atlantyckie jako trening przed *Vendée Globe*

W klasie jachtów jeszcze mniej-szych jedyny polski akcent. Joasia Pajkowska zamieszkała od lat w Anglii wystartuje na *NTOMBIFUTI* mając za rywali 14 panów, w tym Wiktora Jazykowa, który na 40-stopowym *WIND OF CHANGE* skutecznie rywalizował podczas ostatnich regat *Around Alone* z jachtami o 10 stóp dłuższymi. Joasia przed laty żeglowała na wielokadłubowcach w Polsce pod dowództwem Wojtka Kaliskiego, obecnie żegluguje w Anglii i start w tych regatach stanowi spełnienie marzeń ambitnej żeglarki.

Najbardziej spektakularnie zapowiada się jednak rywalizacja w klasach jachtów wielokadłubowych. W sześćdziesiątkach na starcie same sławy, a wśród nich Yvan Bourgnon na *BAYEREN FRANCE*, czyli dawnym *PRIMAGAZIE* i *FONCII*. Jacht został poddany radykalnej modernizacji i w nowych barwach zamierza skutecznie rywalizować o prymat w wyścigu. Przed czterema laty Laurent, brat Yvana, prowadził w tych regatach, ale na 1000 mil przed metą jacht wyrócił się tracąc część takielunku. Inny pretendent do zwycięstwa to Franek Cammas na trimaranie *GROUPAMA*. Alain Gautier, zwycięzca *Vendée Globe* z roku 1993, startuje na trimaranie *FONCIA*, bardziej znanym jako *BRO*, *CELIANDE*. I wreszcie *BISCUITS LA TRINITAINE* z Francisem Joyonem za sterem. Bardzo dobry jacht, równie dobry sternik, ale brak większych sukcesów. Może tym razem...

Największą niespodzianką jest jednak brak na starcie Loicka Peyrona. Dwukrotny zwycięzca tych regat (1992 i 96), pływający od lat na *FUJICOLOR II*, nie wystartuje, bo sprzedał jacht, a sam przygotowuje się do regat *The Race*. Tajemniczy Syndykat X planujący start na jachcie budowanym we francuskiej stoczni *Multiplast* to właśnie ekipa Loicka. A nowy *FUJ/F/LM* w klasie 60-stopowej, następca wystuzonego jachtu („Rejs” 2/2000), jest już zamówiony na sezon 2001.

W klasie 50-stopowej wystartują zaledwie dwa jachty, mniej znane z regatowych szlaków, a w klasie III także dwa, ale na *SPIRIT OF BELGIUM* popłynie Patrick de Radigues, także uczestnik ostatniego *Vendée Globe*.

Dotychczasowi zwycięzcy

(kolejno dni, godziny, minuty):

1960:	Francis Chichester	<i>GIPSY MOTH III</i>	40.12.30
1964:	Eric Tabarly	<i>PEN DUICK II</i>	27.03.56
1968:	Goeffrey Williams	<i>SIR THOMAS LIPTON</i>	25.20.33
1972:	Alain Colas	<i>PEN DUICK IV</i>	20.13.15
	12. Krzysztof Baranowski	<i>POLONEZ</i>	30.16.55
	32. Zbigniew Puchalski	<i>MIRANDA</i>	45.10.05
	38. Teresa Rerniszewska	<i>KOMODOR</i>	57.03.18
1976:	Eric Tabarly	<i>PEN DUICK VI</i>	23.20.12
	3. Kuba Jaworski	<i>SPANIEL</i>	24.23.40
	49. Ryszard Konkolski	<i>NIKE</i>	39.10.49
	56. Zbigniew Puchalski	<i>MIRANDA</i>	42.13.14
1980:	Phillip Weld	<i>MOXIE</i>	17.23.12
	6. Kuba Jaworski	<i>SPANIEL II</i>	19.13.25
	9. Ryszard Konkolski	<i>NIKE II</i>	21.06.21
	29. Jerzy Rakowicz	<i>SPANIEL</i>	26.19.29
1984:	Yvon Faunconnier	<i>UMUPRO JARDIN V</i>	16.06.25
1988:	Philippe Poupon	<i>FLEURY MICHON IX</i>	10.09.15
1992:	Loick Peyron	<i>FUJICOLOR II</i>	10.17.32
1996:	Loick Peyron	<i>FUJICOLOR II</i>	10.10.05